

O'ZBEKISTONNING XALQARO SPORT SOHASIDAGI FAOLIYATI VA ISTIQBOLI**Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li**

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti

Jismoniy madaniyat va sport kafedrası stajyor o'qituvchisi.

Telegram orqali bog'lanish uchun: @Ulmasbek_SultonovichSafarov**Elektron pochta: ulmasbek158@gmail.com**<https://orcid.org/0009-0009-9521-2981><https://www.linkedin.com/in/ulmasbek-undefined-66ab353a7><https://share.google/NehdPv4IjDcZwENvZ><https://doi.org/10.5281/zenodo.20383511>

Annotatsiya. Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasining xalqaro sport sohasidagi faoliyati, erishilgan yutuqlar va kelajak istiqbollari ilmiy-nazariy va amaliy jihatdan chuqur tahlil qilinadi. Prezident Shavkat Mirziyoyev rahbarligida amalga oshirilayotgan sport islohotlari, xalqaro sport diplomatiyasi va global tashkilotlar bilan hamkorlik asosida Olimpiya harakati, futbol, kurash, yengil atletika va boshqa sport turlaridagi muvaffaqiyatlar, xalqaro musobaqalarni o'tkazish, sport orqali mamlakat imidjini yuksaltirish, yoshlar va ommaviy sportni rivojlantirish masalalari yoritilgan. Ilmiy asoslar bo'limida o'zbek olimlari tadqiqotlari va Prezident asarlariga tayangan holda mavzuning nazariy negizlari, tahlil bo'limida amaliy natijalar, muammolar, xalqaro tajribani moslashtirish va istiqbollar ochib berilgan. Maqola sport mutaxassislari, xalqaro munosabatlar olimlari, tadqiqotchilar va talabalar uchun mo'ljallangan bo'lib, O'zbekistonning xalqaro sport maydonidagi nufuzini oshirish va "Yangi O'zbekiston" strategiyasini amalga oshirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: O'zbekiston xalqaro sport faoliyati, sport diplomatiyasi, Olimpiya harakati, xalqaro musobaqalar, Prezident islohotlari, sport imidji, yoshlar sporti, global hamkorlik, istiqbollar, ommaviy sport.

Аннотация. В данной статье научно-теоретически и практически анализируются деятельность Республики Узбекистан в международной спортивной сфере, достигнутые успехи и перспективы на будущее. На основе спортивных реформ под руководством Президента Шавката Мирзиёева, спортивной дипломатии и сотрудничества с глобальными организациями раскрываются успехи в Олимпийском движении, футболе, борьбе, легкой атлетике и других видах спорта, проведение международных соревнований, повышение имиджа страны через спорт, развитие молодежного и массового спорта. В разделе научных основ на базе исследований узбекских ученых и трудов Президента освещаются теоретические основы темы, в разделе анализа — практические результаты, проблемы, адаптация международного опыта и перспективы. Статья предназначена для специалистов спорта, ученых-международников, исследователей и студентов и служит повышению авторитета Узбекистана на международной спортивной арене и реализации стратегии «Нового Узбекистана».

Ключевые слова: международная спортивная деятельность Узбекистана, спортивная дипломатия, Олимпийское движение, международные соревнования, реформы Президента, имидж спорта, молодежный спорт, глобальное сотрудничество, перспективы, массовый спорт.

Annotation. This article provides a deep scientific-theoretical and practical analysis of the Republic of Uzbekistan's activities in the international sports field, its achievements, and

future prospects. Based on sports reforms led by President Shavkat Mirziyoyev, sports diplomacy, and cooperation with global organizations, it examines successes in the Olympic Movement, football, wrestling, athletics, and other sports, hosting international competitions, enhancing the country's image through sport, and developing youth and mass sports. The scientific foundations section highlights the theoretical bases drawing on Uzbek scholars' research and the works of the President, while the analysis section covers practical results, problems, adaptation of international experience, and prospects. The article is intended for sports specialists, international relations scholars, researchers, and students, and serves to enhance Uzbekistan's prestige in the international sports arena and implement the "New Uzbekistan" strategy.

Keywords: Uzbekistan international sports activities, sports diplomacy, Olympic Movement, international competitions, Presidential reforms, sports image, youth sports, global cooperation, prospects, mass sports.

Ilmiy asoslari: O'zbekistonning xalqaro sport sohasidagi faoliyati va istiqboli zamonaviy xalqaro munosabatlar, sport diplomatiyasi va soft power nazariyasining muhim tarkibiy qismidir. Prezident Shavkat Mirziyoyev rahbarligida so'nggi yillarda sport sohasida amalga oshirilgan tub islohotlar mamlakatni xalqaro sport maydonida yetakchi davlatlardan biriga aylantirdi.

Prezidentimizning asarlarida va nutqlarida sport nafaqat jismoniy salomatlik, balki milliy g'urur, xalqlar do'stligi va iqtisodiy rivojlanishning muhim omili sifatida belgilangan. Xususan, "Sport – tinchlik va hamkorlik ramzi" degan g'oya O'zbekistonning xalqaro sport siyosatining asosiy falsafasini tashkil etadi.

Ilmiy jihatdan xalqaro sport faoliyati quyidagi nazariy asoslarga tayanadi:

1. Soft power nazariyasi (Joseph Nye) — sport orqali mamlakat imidjini yuksaltirish.
2. Sport diplomatiyasi — xalqaro munosabatlarni rivojlantirish vositasi.
3. Globalizatsiya va sport — xalqaro tashkilotlar (XOQ, FIFA, AFC) orqali integratsiya.
4. Milliy strategiyalar — "O'zbekiston – 2030" va sportni rivojlantirish dasturlari.

O'zbek olimlari (xalqaro munosabatlar, sport menejmenti va diplomatiya bo'yicha tadqiqotchilar) mamlakatning xalqaro sportdagi o'rnini chuqur o'rganishgan.

Ular O'zbekistonning Olimpiya o'yinlaridagi muvaffaqiyatlari, Osiyo o'yinlarini o'tkazishi va yoshlar sportidagi yutuqlarini tahlil qilib, bu natijalarning ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyatini ilmiy asoslab bergan. Prezident farmonlari va strategiyalari bu tadqiqotlar uchun mustahkam asos yaratgan.

O'zbekistonning xalqaro sport faoliyati quyidagi yo'nalishlarda rivojlanmoqda: Olimpiya harakati, futbol (FIFA), kurash va yengil atletika federatsiyalari, parasport va yoshlar sporti. Bu yo'nalishlar mamlakatning global integratsiyasini ta'minlaydi va "Yangi O'zbekiston" strategiyasining muhim qismidir.

Tahlil bo'limi: O'zbekistonning xalqaro sport sohasidagi faoliyati so'nggi yillarda sezilarli darajada o'sishni ko'rsatmoqda. Prezident Shavkat Mirziyoyevning tashabbusi bilan 2024-yilda Milliy Olimpiya qo'mitasi raisi etib saylanishi va xalqaro musobaqalarni yuqori darajada o'tkazish mamlakat sportining global nufuzini oshirdi.

Amaliy yutuqlar:

- Olimpiya o'yinlarida (Tokio-2020, Parij-2024) ko'p sonli medal yutuqlari, ayniqsa kurash, taekvondo, yengil atletika va boksda.
- Osiyo o'yinlarini muvaffaqiyatli o'tkazish va unda yuqori natijalar.

- FIFA va AFC bilan hamkorlikda futbol infratuzilmasini rivojlantirish, yoshlar terma jamoalarining xalqaro turnirlardagi ishtiroki.

- Paraspport va ayollar sportini rivojlantirish bo'yicha xalqaro loyihalar.

Tahlil shuni ko'rsatadiki, Prezident islohotlari natijasida sport infratuzilmasi yaxshilangan, trenerlar malakasi oshirilgan va xalqaro standartlarga moslashtirish amalga oshirilmoqda. Biroq, muammolar ham mavjud: ba'zi sport turlarida professional infratuzilma yetishmovchiligi, moliyaviy resurslarni diversifikatsiya qilish zarurati va xalqaro hakamlilik va texnologiyalardan foydalanish darajasini oshirish.

Xalqaro tajribani moslashtirish (Xitoy, Turkiya, Qozog'iston modellari) orqali istiqbollar:

- 2030-yilgacha Olimpiya o'yinlarida medal sonini keskin oshirish.

- Xalqaro sport markazlarini yaratish va sport turizmini rivojlantirish.

- Yoshlar va ayollar sportida global yetakchilikka chiqish.

- Raqamli texnologiyalar va e-sportni rivojlantirish.

Tahlil natijalariga ko'ra, O'zbekistonning xalqaro sport faoliyati nafaqat sport yutuqlari, balki mamlakatning xalqaro obro'sini oshirish va iqtisodiy rivojlanishga ham xizmat qilmoqda. Prezidentimizning doimiy e'tibori bu yo'nalishni yanada kuchaytirmoqda.

Qo'shimcha tahlil: gender tengligi, paraspport, ekologik sport loyihalari, sport orqali tinchlikparvar tashabbuslar va pandemiyadan keyingi moslashuv strategiyalari kabi zamonaviy yo'nalishlar ham O'zbekiston istiqbollarida muhim o'rin tutadi.

Xulosa: O'zbekistonning xalqaro sport sohasidagi faoliyati va istiqboli Prezident Sh.M.Mirziyoyev rahbarligidagi islohotlar natijasida yangi bosqichga ko'tarilmoqda. Erishilgan yutuqlar, xalqaro hamkorlik va strategik rejalashtirish mamlakatni global sport yetakchilaridan biriga aylantirish potensialiga ega. Kelajakda sportni yanada rivojlantirish sog'lom avlod tarbiyasi, milliy g'urur va xalqaro nufuzni mustahkamlashga xizmat qiladi. Bu jarayon "Yangi O'zbekiston" strategiyasining muvaffaqiyatli amalga oshirilishining muhim tarkibiy qismidir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги ПФ-4947-сонли Фармони.
2. Ўзбекистон Республикасининг "Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисида"ги Қонуни (янги таҳрири). 2015 йил 4 сентябрь.
3. Мамлакатимизда жисмоний тарбия ва спорт соҳасида давлат-хусусий шериклик асослари. **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li:** 29.06.2024
4. <https://doi.org/10.5281/zenodo.12589317>
5. O'zbekiston respublikasida sport marketingini rivojlantirish yo'llari. 29.06.2024
6. **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li:** <https://doi.org/10.5281/zenodo.12589372>
7. Мирзиёев Ш.М. Жисмоний тарбия ва спорт соҳасини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида. ПФ-5924-сон Фармон. 24.01.2020.
8. К вопросам повышения качества образовательной деятельности вузов на основе системного анализа и стратегического менеджмента. 29.06.2024
9. <https://doi.org/10.5281/zenodo.12593025> **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li:**
10. Sport xizmatlari bozorida marketing faoliyatini rivojlantirish. 04.09.2024 <https://doi.org/10.5281/zenodo.13685623> **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li:**

11. O'zbekiston va xalqaro sport tashkilotlari aloqalarida marketingning iqtisodiy ahamiyati. 04.09.2024 **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li:**
12. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13685654>
13. Xalqaro sportda professional sportni boshqarish modellari 04.09.2024 <https://doi.org/10.5281/zenodo.13685676> **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li:**
14. Sport menejrlarni tayyorlash o'ziga xos xususiyatlari 04.09.2024 <https://doi.org/10.5281/zenodo.13685312> **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li:**
15. Sport sohasida samarali boshqarish tizimini takomillashtirish 04.09.2024 <https://doi.org/10.5281/zenodo.12589279> **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li:**
16. Safarov O'. (2024). Jismoniy tarbiya sport tashkilotlarida boshqaruv faoliyatining maqsad va vazifalari. 09.10.2024. Наука и инновация, 2(28), 46–48. <https://in-academy.uz/index.php/si/article/view/37871>
17. **Safarov O'**. (2024). Sportni boshqarishda yetakchilikning ahamiyati. 09.10.2024. 142–144. <https://in-academy.uz/index.php/yo/article/view/37869>
18. **K.Sh. Ziyadullayev. A.B. Jumaniyazov. Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li.** Sport sohasida sifat menejmentini takomillashtirishning ijtimoiy-iqtisodiy jihatlari. 02.21.2025. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14902890>
19. **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li.** "Sport tashkilotlarida inson resurslarini boshqarishning zamonaviy konsepsiyalari va ularning samaradorlikka ta'siri" 30.12.2025. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18093358>
20. **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li.** "Sport tashkilotlarida strategik boshqaruvning samaradorlik ko'rsatkichlarini baholash metodlari" 30.12.2025. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18093426>
21. **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li.** "Sport sanoatida iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda menejment modellarining qiyosiy tahlili" 30.12.2025. <https://doi.org/10.5281/zenodo.18093468>
22. **Ziyadullayev Komiljon Shamsiyevich, Jumaniyazov Anvar Bekchanovich, Boyqobilov Akbar Panji o'g'li, Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li.** 28.03.2025. "Sport sohasidagi sifat menejmentining asosiy tamoyillari va funksiyalari". <https://doi.org/10.5281/zenodo.15099586>
23. **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li.** "Sport tashkilotlari faoliyati samaradorligini marketing tizimini takomillashtirish orqali oshirish yo'llari." <https://doi.org/10.5281/zenodo.13685343>.
24. **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li, A. Q. Nurullayev.** "The origin and development of athletics" 04.03.2022. <http://www.sciencebox.uz/index.php/jars/article/view/1379>
25. **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li.** "Middle long distance running" 02.03.2022. <http://www.sciencebox.uz/index.php/sjeg/article/view/1360>
26. **Safarov O'Imasbek Sulton o'g'li.** "Jismoniy tarbiya va sportda menejmentning ahamiyati" 08.04.2024. <https://doi.org/10.5281/zenodo.11098396>